



**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**  
**ΜΑΡΚ ΜΑΖΑΟΥΕΡ**

«Η Ακροδεξιά  
είναι επικίνδυνη  
γιατί μιλάει  
τη γλώσσα  
της δημοκρατίας»

***Πρώτο πλάνο*** ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

---

# Πρώτο πλάνο

**Μαρκ Μαζάουερ**

## «Η κρίση βρήκε την Ευρώπη απροετοίμαστη»

Ο βρετανός ιστορικός αναγορεύεται σήμερα επίτιμος διδάκτωρ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών ■ Μιλάει στα «ΝΕΑ» για την λιτότητα, την Ακροδεξιά και το Μεταναστευτικό

**Η** παρατεταμένη αβεβαιότητα έχει προκαλέσει ανησυχία σε πολλούς παρατηρητές εκτός ελληνικών συνόρων, «σε βαθμό που μπορεί να σε εξαντλήσει» όπως λέει παραστατικά στα «ΝΕΑ» ένας από αυτούς. Ωστόσο ο Μαρκ Μαζάουερ δεν είναι ένας συνηθισμένος παρατηρητής που απλώς παρακολουθεί τα πράγματα από μακριά. Ο βρετανός ιστορικός ανήκει σε εκείνους που αν και από απόσταση, υπερατλαντική στην προκειμένη περίπτωση, παρακολουθούν την ελληνική πραγματικότητα μέσα από τη βαθιά γνώση της νεότερης Ιστορίας της. Πρόκειται άλλωστε για ιστορικό που έκανε τα πρώτα ακαδημαϊκά βήματά του στην Ελλάδα. «Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου» ήταν ο τίτλος της διατριβής του, ο οποίος στη συνέχεια έγινε τίτλος και του πρώτου βιβλίου του.

Ο πολυβραβευμένος ιστορικός που τα τελευταία χρόνια διδάσκει Ιστορία στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, στη Νέα Υόρκη, και σήμερα αναγορεύεται επίτιμος διδάκτωρ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι συνεπής αναγνώστης σύγχρονων αναλύσεων οικονομικής και κοινωνικής θεωρίας, αλλά και λογοτεχνικών βιβλίων που γράφονται στην Ελλάδα. «Μόνο έτσι μπορείς να ανακαλύψεις την πολύ πιο πλούσια εικόνα που σε εμάς, στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, διαφεύγει» επισημαίνει.

Μόνο έτσι, με το ένα μάτι στραμμένο στην πρόσφατη Ιστορία της χώρας και με το άλλο καρφω-

Ο Μαρκ Μαζάουερ – στη φωτογραφία στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια της Νέας Υόρκης – έχει δημοσιεύσει πολλά βιβλία και άρθρα με θέματα από την ευρωπαϊκή και διεθνή ιστορία του 20ού αιώνα. Για τα περισσότερα βιβλία του έχει λάβει τιμητικές διακρίσεις και βραβεία



ΤΑ ΝΕΑ, Διεύθυνση: Μιχαλακοπούλου 80

τηλ: 2113657000, email: info@tanea.gr, σελ: 1-3, επιφάνεια: 142262

## Η Ελλάδα καλείται να αντιμετωπίσει το Μεταναστευτικό μόνιμης

Είναι η απάντηση της Ευρώπης στο Μεταναστευτικό πρόβλημα η ενδεδειγμένη; «Το Μεταναστευτικό είναι ένα ευρωπαϊκό πρόβλημα, που χώρες όπως η Ελλάδα καλούνται να αντιμετωπίσουν σε μεγάλο βαθμό μόνες τους. Ακόμη πιο μόνες είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις, τοπικές Αρχές, Ακτοφυλακή, κοινωνικοί λειτουργοί και το

προσωπικό νοσοκομείων» λέει ο Βρετανός ιστορικός. Πού θα έπρεπε να αποδώσει κανείς αυτήν την αποτυχία; «Η σύμπτωση της βαθιάς αστάθειας στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική με την ελληνική κρίση παρουσιάζει δυσκολίες κι απαιτήσεις, ακόμη και για τους πιο διορατικούς και αποτελεσματικούς πολιτικούς – που είναι λίγοι».

3

μένο στις διεθνείς εξελίξεις, μπορεί ο Μαζάουερ να εξετάζει τις πολιτικές πρακτικές της ελληνικής μεταπολίτευσης που «πολύ πριν από την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος έσπειραν τους σπόρους για το σημερινό οικονομικό πρόβλημα της χώρας», ενώ ταυτόχρονα διαβάσει την ελληνική κρίση ως τη «σκοτεινή πλευρά της ραγδαίας χρηματοπιστωτικής παγκοσμιοποίησης που άρχισε αρχές της δεκαετίας του 1990 και επιταχύνθηκε



με την υιοθέτηση του ευρώ». Σε αυτούς τους ρυθμούς δεν κατόρθωσαν να συντονιστούν η γνώση και η αντίληψη για τη σύγχρονη πραγματικότητα και τα αλληλένδετα οικονομικά, πολιτικά και χρηματοπιστωτικά κομμάτια που τη συνθέτουν. Και για αυτό τον λόγο, σύμφωνα με τον ίδιο, η οικονομική κρίση, το βάθος της και η επιμονή της, βρήκαν την Ευρώπη απροετοίμαστη.

### Το «λάθος φάρμακο»

Παρ' όλα αυτά, πέντε χρόνια δεν είναι λίγα ούτε είναι λίγοι αυτοί που έχουν επισημάνει ότι οι πολιτικές της λιτότητας είναι το «λάθος φάρμακο» για την ελληνική (και όχι μόνο) κρίση.

Ανάμεσά τους και ο Μαρκ Μαζάουερ, ο οποίος πρόσφατα τόνισε ότι «λόγω της πολιτικής της λιτότητας που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, η ευρωζώνη βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πιθανή περίοδο στασιμότητας, όπως αυτή που πέρασε η Ιαπωνία, και με μια χρόνια κατάσταση υψηλής ανεργίας στο νότιο τμήμα της». Γιατί δείχνουν να μην το αναγνωρίζουν αυτό οι ευρωπαίοι ηγέτες και επιμένουν στην πολιτική της λιτότητας; «Ο λόγος, κατά τη γνώμη μου, είναι τριπλός» απαντά στα «ΝΕΑ». Ο ένας είναι «η στήριξη που λαμβάνουν οι ευρωπαίοι πολιτικοί για την πολιτική της λιτότητας από τους ψηφοφόρους των χωρών που εκπροσωπούν, οι οποίοι δεν κατανοούν γιατί πρέπει να δοθούν και άλλα χρήματα στην Ελλάδα». Ο δεύτερος λόγος σχετίζεται με το γεγονός ότι στην οικονομική σκέψη «έχει επικρατήσει μια ελίτ που δίνει περισσότερο βάρος στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και όχι αρκετή προσοχή στην ανάπτυξη». Επιπροσθέτως, «κυριαρχεί μια ηθολογία, η οποία εντείνει το χάσμα μεταξύ του Βορρά που δανείζει και του Νότου που δανείζεται». Είναι κάτι που ο βρετανός ιστορικός είχε επισημάνει και με αφορμή τη νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του Ιανουαρίου. «Το ηθικό πρόταγμα που υποστηρίζουν πρέπει να αντικατασταθεί από την αναζήτηση του κοινού συμφέροντος, αν θέλουμε η οικονομία να υπηρετεί και όχι να διευθύνει την Ευρώπη» είχε πει.

Σήμερα, έπειτα από πέντε μήνες συγκυβέρνη-

σης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, ο Μαζάουερ παρατηρεί ότι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την εξεύρεση λύσης στο αδιέξοδο των διαπραγματεύσεων είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης, ενώ επανειλημμένως έχει τονίσει ότι η ελληνική πλευρά έχει την τάση να ρίχνει το μπαλάκι στους εταίρους της και την ευθύνη σε θεσμούς που δεν υπήρχαν καν όταν ρίζωναν τα θεμελιώδη προβλήματα της ελληνικής οικονομίας. Αυτά τα εντοπίζει ο ιστορικός της ελληνικής οικονομίας στη δεκαετία του 1980, όταν η χώρα διόγκωνε βασικούς τομείς του κράτους όπως το σύστημα υγείας για παράδειγμα, ενώ υποχρηματοδοτούσε τη λειτουργία τους αυξάνοντας παράλληλα τις αμυντικές δαπάνες.

### Η ρίζα του κακού

Στο παρελθόν βρίσκονται, σύμφωνα με τον Μαζάουερ, και οι ρίζες της ανόδου της Ακρας Δεξιάς. «Η Ακρά Δεξιά υπήρχε στον χώρο πολύ πριν χτυπήσει η κρίση την Ελλάδα» παρατηρεί. Η άνοδος της Χρυσής Αυγής δεν σχετίζεται με την κρίση; «Η κρίση έχει αποσταθεροποιήσει επικίνδυνα ολόκληρο το πολιτικό σύστημα και έχει δώσει χώρο στα αντιουστημικά κόμματα. Ωστόσο τα κόμματα του δημοκρατικού τόξου αδυνατούν να δώσουν τις κατάλληλες απαντήσεις – αρκεί να κοιτάξει κάποιος τα προγράμματά τους. Αυτό που τους ενδιαφέρει περισσότερο είναι το μήνυμα που θα βγει προς τα έξω». Όσο για τους ευρωπαίους ηγέτες, οι οποίοι έως τώρα έχουν παραβλέψει την άνοδο του εξτρεμισμού σε μικρές χώρες όπως η Ελλάδα ή η Ουγγαρία, ο ιστορικός παρατηρεί ότι μάλλον θα αλλάξουν στάση μετά τις προεδρικές εκλογές στη Γαλλία το 2017, όπου ο ίδιος δεν αποκλείει ακόμη και την εκλογική νίκη της αρχηγού του ξενόφοβου Εθνικού Μετώπου Μαρίν Λεπέν.

Το επικίνδυνο με την Ακροδεξιά σήμερα, σε αντίθεση με την Ακροδεξιά που οδήγησε κάποτε στον Παγκόσμιο Πόλεμο, είναι ότι «μιλάει τη γλώσσα της δημοκρατίας». Στην πραγματικότητα, όμως, «η τάση για τη βία, το μίσος κατά των μεταναστών και ο ρατσισμός είναι όλα ίδια», εξηγεί ο ιστορικός που έχει βραβευθεί για το βιβλίο του «Η αυτοκρατορία του Χίτλερ: Ναζιστική εξουσία στην κατοχική Ευρώπη» όπου εξετάζει τη λογική (ή, τελικά, την αταξία) της διοικητικής οργάνωσης στην κατεχόμενη από τους Ναζί Ευρώπη. Με άλλα λόγια, όπως έχει σημειώσει ο ίδιος στο παρελθόν, η Ακροδεξιά σήμερα είναι πολιτικά «ευρωσκεπτικιστική», οικονομικά «φασιστική» και, εντέλει, αυτό που εκπροσωπεί είναι πιο επικίνδυνο για τη συνοχή της Ένωσης από οτιδήποτε μπορεί να προκύψει από λαϊκιστικές τάσεις της Αριστεράς. Τελικά, προσθέτει, αυτό που μπορεί να προστατεύσει την Ευρώπη από το παρελθόν της είναι η ίδια η ανάμνηση του παρελθόντος. «Είχαμε ήδη μία φορά Ναζί στην Ευρώπη, επομένως μπορούμε, τουλάχιστον οι περισσότεροι από εμάς, να θυμηθούμε τι σήμαινε αυτό» λέει στα «ΝΕΑ».

## Ο δρόμος από την Οξφόρδη ως το Καποδιστριακό

**Ο ΜΑΡΚ ΜΑΖΑΟΥΕΡ** αναγορεύεται σήμερα επίτιμος διδάκτωρ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η τελετή θα πραγματοποιηθεί στις 19.00 στη Μεγάλη Αίθουσα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τον τιμώμενο θα προσφωνήσει ο πρόεδρος του ΕΚΠΑ Θάνος Δημόπουλος ενώ την παρουσίαση του έργου του βρετανού ιστορικού θα κάνει ο καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ Κώστας Κωστής. Η τελετή θα ολοκληρωθεί με ομιλία του τιμώμενου με θέμα «Thirty Years of Greek History: A Personal Perspective».

**ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ.** Ο Μαρκ Μαζάουερ είναι καθηγητής στην έδρα Ira D. Wallach του Πανεπιστημίου Columbia της Νέας Υόρκης ενώ στο διάστημα 2010-2014 είχε διατελέσει και πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας. Έχει διδάξει στα πανεπιστήμια Sussex, Birkbeck, London και Princeton. Τη διατριβή του με θέμα την κρίση του 1929 και την ελληνική οικονομία του Μεσοπολέμου την υποστήριξε στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Μεταξύ των έργων του, που σχεδόν όλα έχουν μεταφραστεί σε πολλές ξένες γλώσσες και στα ελληνικά, περιλαμβάνονται και τα εξής: «Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής 1941-1944», 1994, «Σκοτεινή Ηπειρος. Ο ευρωπαϊκός εικοστός αιώνας», 1998, «Θεσσαλονίκη. Πόλη των φαντασμάτων. Χριστιανοί, μουσουλμάνοι και εβραίοι 1430-1950», 2006, «Η Αυτοκρατορία του Χίτλερ. Ναζιστική εξουσία στην κατοχική Ευρώπη», 2009. Το τελευταίο του βιβλίο είναι το «Κυβερνώντας τον κόσμο. Η ιστορία μιας ιδέας», 2013.

